

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 701
Tarih: 22.04.2010

10/772

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde uygulanan yayla yasakları sonrasında hayvan sayısında önemli ölçüde azalma yaşanmaktadır. Doğu ve Güneydoğu Sanayici ve İş Adamları Dernekleri Federasyonu'nun verilerine göre, Doğu Anadolu'da 1990'lara göre büyükbaş hayvan sayısında yüzde 7, küçükbaş sayısında da yüzde 35 azalma olmuştur. Güneydoğu'da ise 1990'lı yıllara göre büyükbaş hayvan sayısı yüzde 10, küçükbaş hayvan sayısı da yüzde 30 azalmıştır. Uygulanmakta olan yayla yasaklarının hayvancılık üzerindeki olumsuz etkilerinin incelenmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasamızın 98, TBMM İçtüzüğüümüzün 104 ve 105. maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurularak sorunun araştırılmasını arz ve talep ederiz.

1-MEHMET NEZİR KARABAŞ
2-SELAHATTİN DEMİRTAŞ
3-GÜLTAN KIŞANAK
4-AYLA AKAT ATA
5-BENGİ YILDIZ
6-AKIN BİRDAL
7-EMİNE AYNA
8-FATMA KURTULAN
9-HASİP KAPLAN
10-HAMİT GEYLANİ
11-İBRAHİM BİNİCİ
12-M. NURİ YAMAN
13-MEHMET UFUK URAS
14-OSMAN ÖZÇELİK
15-ÖZDAL ÜÇER
16-PERVİN BULDAN
17-SEBAHAT TUNCEL
18-SEVAHİR BAYINDIR
19-SIRRI SAKIK
20-ŞERAFETTİN HALİS

BİTLİS
DİYARBAKIR
DİYARBAKIR
BATMAN
BATMAN
DİYARBAKIR
MARDİN
VAN
ŞIRNAK
HAKKARİ
ŞANLIURFA
MUŞ
İSTANBUL
SİİRT
VAN
İĞDIR
İSTANBUL
ŞIRNAK
MUŞ
TUNCELİ

GEREKÇE

Türkiye’de et ve hayvansal ürün ihtiyacı nüfusa bağlı olarak artarken, hayvan varlığımız önemli sayıda azalmıştır. Bu duruma gelinmesinin en önemli sebepleri, kırdan kente göç nedeniyle kırsal nüfusun azalması, hayvancılık sektörüne yönelik teşviklerin yetersizliği, et ve canlı hayvan kaçakçılığının önlenmesine yönelik tedbirlerin alınmaması ve denetimsizliktir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde hayvancılığın bitme noktasına gelmesinde ise sayılan bu sebeplerin yanında, 30 yıldır süren çatışma ve şiddet ortamı, olağanüstü hal uygulamaları, köylerin boşaltılması ve yaylaların yasaklanmasıdır.

Türkiye’de, küçükbaş hayvan üretiminin büyük bölümü Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yapıyordu. 1980’li yılların ortalarına kadar 25 milyon küçükbaş, 10 milyon büyükbaş hayvan varlığı ile Türkiye et ihtiyacının yüzde 70’i bölge illerinden karşılanıyordu. 1980’li yılların sonuna kadar bölge hayvancılığı, iç piyasa ihtiyacının önemli bölümünü karşılamasının yanı sıra, Orta Doğu ülkelerine yıllık ortalama 2,5 milyon baş küçükbaş hayvan ihracatı gerçekleştiriyordu.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin geniş ve verimli yaylaları, hayvancılığı büyük sürüler halinde yapan binlerce Koçer aile için yaşam alanı ve geçim kapısıydı. Koçerler, yazın yaylalarda kışın ise kışlaklarda hayvanlarını otlatmaları, hem maliyetleri düşürüyor hem de hayvancılığı büyük sürüler halinde ve muazzam deneyimleri ile yapıyor olmaları sebebiyle köy hayvancılığına göre çok daha büyük verim sağlıyorlardı. Ancak getirilen mera ve yayla yasakları ile Koçerler üretimden kopartılmış, Bölge kırsalı boşaltılmış ve kaynaklar yok edilmiştir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki yaylalarının zengin florası, ülkemiz arıcılığı için de olağanüstü derecede elverişli koşulları barındırmaktadır. Bölgede yerleşik olan ve geçimini sadece arıcılık yaparak sağlayan binlerce bal üreticisi ve onbinlerce arı kolonisi için Bölge yaylaları hayati derecede önem taşımaktadır. Ayrıca, bahar aylarının başlaması ile Akdeniz, İç Anadolu, Karadeniz bölgelerinden önemli sayıda arıcı ile arı kolonisi Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki yaylalara geliyordu.

1990’lı yılların başından itibaren başlayan uygulamalar çerçevesinde, bölgenin tüm yaylaları yasaklandı. Bu uygulamalar nedeniyle başta Koçerler olmak üzere küçükbaş hayvan üreticileri ve arıcılar büyük zararlara uğradılar. Koçerlerin büyük bölümü ve hayvancılık yapan kırsal nüfus, hayvanlarını yok pahasına satıp kentlerin varoşlarında yaşayan işsizler ordusuna katıldı. Son bir iki yıldır yayla yasaklarında kısmi gevşeme sağlanmasına rağmen bu konuda

yaşanan sıkıntılar devam etmektedir. Yaylaya çıkma konusunda yaşanan sıkıntılar, mülki amirler ve ağırlıklı olarak askeri yetkililerin keyfi tutumlarından kaynaklanmaktadır. Çok sıradan gerekçelerle binlerce küçükbaş hayvanın ve onbinlerce kovan arının yaylalara çıkması engellenmekte, hayvan sahiplerine önemli sıkıntılar yaşatılmaktadır.

Geçtiğimiz yıllarda İçişleri Bakanlığı nezdinde yapılan girişimler olumlu karşılanmasına rağmen, bu konudaki sorunlar bütünüyle çözümlenmiş değildir. İşsizliğin çığ gibi büyümeye devam ettiği ve bölge insanının önemli bir kısmının Sosyal Yardımlaşma Fonlarından sağlanan yardımlarla geçinmeye çalıştığı bu süreçte, yayla yasaklarının kaldırılması zaruret haline gelmiştir. Küçükbaş hayvan sahiplerinin ve arıcıların, yaylalara çıkmaya hazırlandığı bu günlerde meclisin acilen bir araştırma komisyonu kurup sorunların yerinde araştırılması uygun olacaktır.